

ΜΑΘΗΜΑ 40
ΑΚΛΟΝΗΤΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΑΤΟΡΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Σύλλας, αφού κατέλαβε την πόλη, είχε συγκαλέσει ένοπλος τη Σύγκλητο, για να κηρυχθεί ο Γ. Μάριος όσο το δυνατόν γρηγορότερα εχθρός (του κράτους). Στη θέλησή του κανείς δεν τολμούσε να πάει αντίθετα· μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας, ο οιωνοσκόπος, όταν ρωτήθηκε γι' αυτό το θέμα, αρνήθηκε να πει επίσημα τη γνώμη του (να ψηφίσει). Κι επιπλέον, όταν ο Σύλλας τον πίεζε απειλώντας (τον), αυτός είπε στον Σύλλα: "Ακόμη κι αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο· ακόμη κι αν με απειλήσεις με θάνατο, ποτέ όμως εγώ δεν θα κηρύξω τον Μάριο εχθρό. Αν και είμαι γέρος και με αδύναμο σώμα, πάντοτε εν τούτοις θα θυμάμαι ότι η πόλη Ρώμη και η Ιταλία σώθηκαν από τον Μάριο".

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ			ΕΠΙΘΕΤΑ
Α΄ ΚΛΙΣΗ	Γ΄ ΚΛΙΣΗ	Δ΄ ΚΛΙΣΗ	Β΄ ΚΛΙΣΗ
Sulla, -ae A	urbs, -bis Θ	senatus, -us A	armatus, -a, -um
sententia, -ae Θ	hostis, -is A		infirmus, -a, -um
curia, ae Θ	voluntas, -atis Θ	Ε΄ ΚΛΙΣΗ	obvius, -a, -um
Scaevola, -ae A	augur, -uris A	res, rei Θ	Γ΄ ΚΛΙΣΗ
Roma, -ae Θ	agmen, -inis O		celer, celeris, celere
Italia, -ae Θ	miles, -itis A		
	mors, -rtis Θ		
Β΄ ΚΛΙΣΗ	senex, -nis A		
Gaius, Marius, -ii/-i A	corpus, -oris O		
Quintus,-i Mucius, -ii/-i A			

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ
Qui, quae, quod	Αναφορική
Nemo	Αόριστη
Solus, -a, -um	Αντωνυμικό επίθετο
Hic, haec, hoc	Δεικτική
Is, ea, id	Οριστική
ego	Προσωπική, α΄ πρόσωπο

ΡΗΜΑΤΑ	
Occupo, occupavi, occupatum, occupare	1
Cogo, coegi, coactum, cogere	3
Iudico, iudicavi, iudicatum, iudicare	1
Eo, ii (ivi), itum, ire	
Audeo, ausus sum, audere (ΗΜΙΑΠΟΘΕΤΙΚΟ)	2
Interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogare	1
Dico, dixi, dictum, dicere	3
Nolo, nolui, - , nolle	
Minitor, minitatus sum, minitari (ΑΠΟΘΕΤΙΚΟ)	1
Insto, institi, - , instare (ΜΤΧ ΜΕΛ. Instaturus)	1
Ostendo, ostendi, ostentum (ostensum), ostendere	3

Circumsedeo, -sedi, -sessum, -sedere	2
Memini (ΠΡΚ), meminisse (ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟ)	
Conservo, conservavi, conservatum, conservare	1

ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *coegerat*. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut* γιατί είναι καταφατική, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός στα λατινικά θεωρείται πάντα μια υποκειμενική κατάσταση, και συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού (*iudicaretur*) γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*coegerat*), και αναφέρεται στο παρελθόν. Έχουμε ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, καθώς ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του. (Συγχρονισμός κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

cum Sulla minitans ei instaret: δευτερεύουσα επιρ. χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *dixit*· εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum*, γιατί υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερ., δημιουργώντας μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην πρόταση, σε χρόνο παρατατικό (*instaret*), γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας (*dixit*) που είναι ιστορικός χρόνος και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Licet mihi ostendas agmina militum: Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στο ρήμα της κύριας. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *licet*, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης, και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*ostendas*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*iudicabo*) και δηλώνει το σύγχρονο το παρόν. Στην κύρια υπάρχει ο αντιθετικός σύνδεσμος *tamen*.

quibus curiam circumsedisti: Δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο *agmina*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quibus*, εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει το πραγματικό, σε χρόνο παρακείμενο (*circumsedisti*), γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

licet mortem miniteris: Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στο ρήμα της κύριας. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο *licet*, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης, και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*miniteris*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*iudicabo*) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει ο αντιθετικός σύνδεσμος *tamen*.

Etsi senex et corpore infirmo sum: Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στο ρήμα της κύριας. Εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο *etsi*, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης, σε χρόνο ενεστώτα (*sum*), γιατί αναφέρεται στο παρόν. Στην κύρια υπάρχει ο αντιθετικός σύνδεσμος *tamen*.

1. Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για τον καθένα

senatum: αφαιρετική ενικού
nemo: δοτική ενικού
augur: αιτιατική πληθυντικού
re: αφαιρετική πληθυντικού
mihi: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
agmen: ονομαστική πληθυντικού
mortem: γενική ενικού
senex: γενική πληθυντικού
infirmus: αιτιατική πληθυντικού του ίδιου γένους
urbs: γενική πληθυντικού

2. Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται:

coegerat: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική του μέλλοντα
iudicaretur: ο ίδιος τύπος στην υποτακτική του ενεστώτα
ire: μετοχή ενεστώτα αρσενικού γένους γενική ενικού
interrogatus: γ' ενικό οριστικής υπερσυντελικού
dicere: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα
instaret: γ' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα
ostendas: β' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου
circumsedisti: β' ενικό υποτακτικής παρατατικού
iudicabo: γ' πληθυντικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα
conservatam esse: απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα

3. minitans, audebat: να γράψετε τους ονοματικούς τύπους των ρημάτων.